

SVENSKA

SKRIFTLIG DEL

KESKIPITKÄ OPPIMÄÄRÄ
MEDELLÅNG LÄROKURS

21.9.2012

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNÄMNDEN

1 TEXTFÖRSTÅELSE

1.1 *Läs texterna 1.1a–1.1d och besvara frågorna 1–25 genom att välja det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar med blyertspenna på den optiska svarsblanketten.*

1.1a En ny våg

Mälarens vatten kluckar lite lätt kring Johanna, en 33 fot lång segelbåt, som ligger vid kajen. Fredrik Larsson är en av fem personer som äger båten. Han ska de närmaste tolv månaderna segla i Columbus fotspår till Västindien. De övriga ägarna stiger på med barn och respektive i olika konstellationer för kortare och längre turer.

De senaste dagarna har Fredrik avvecklat livet i Stockholm. Jobbet i riksdagen har han överlämnat till vikarien, alla personliga ägodelar i lägenheten har han burit upp till förrådet högst upp i huset. Nu ska bara nyckeln lämnas över till kompisens kompis som ska hyra i andra hand, och posten ställas om till någon i familjen.

Fredrik har för första gången i sitt liv resfeber. Han oroar sig för om båten ska hålla måttet, om utrustningen är rätt och om pengarna ska räcka. Men ingenting kan stoppa honom nu. – Det är viktigt att försöka. Jag vill inte grubbla hela livet på om jag skulle gilla en sådan resa, utan jag måste testa för att kunna gå vidare. En del kanske vill lämna något bakom sig men för mig är det ett äventyr som väntar. Den 1 juli nästa år ska jag börja jobba igen.

En annan långseglare Hans Nyberg har just anlänt till Rodney Bay Marina på Saint Lucias nordvästra kust. Ombord på båten pustar sambon Eva ut. Hon sitter på däck och känner hur det fortfarande gungar i hela kroppen. Eva får inte kliva i land förrän allt pappersarbete med tullen är avklarat. Men nu när hon väl är här, med land inom räckhåll, känns det inte så akut. Det var värre några timmar tidigare. Färden över Atlanten verkade aldrig ta slut, autopiloten slets ut och bensinen tog slut. Den sista veckan har paret styrt manuellt, dygnet runt. – Jag var inte rädd för mitt liv, men det ska jag säga att två på natten satt jag här nere i ruffen med en pilsner och sjöng psalmer, säger hon.

På seglarklubben i Stockholm har man intrycket att långseglingen har förändrats. Det är fler som ger sig ut och det är en blandad skara människor. Tidigare var det främst ensamseglare och par i pensions-

åldern – och de är fortfarande den största gruppen – men nu seglar i högre grad än tidigare även unga par liksom barnfamiljer och kompisgäng. Det finns dock inte mycket till statistik som belägger det här. Någon myndighet eller något register för ändamålet finns inte. Faktum är att de regler som gäller snarare gör att långseglare mer eller mindre håller tyst om att de lämnar landet. Trots att många säljer sitt hem för att bekosta resan ser de till att ha en adress att skriva sig på, för att omfattas av den allmänna sjukvården. Och har man med sig barn i skolåldern som vill vara säkra på att få komma tillbaka till samma klass efter resan så kräver även det att man håller låg profil.

Källa: www.svd.se (31.7.2011)

1.1b Face to face-arbetare

När man rör sig i staden ser man ibland face to face-arbetare. De är oftast ungdomar som säljer produkter eller tjänster eller som försöker värva nya medlemmar till olika organisationer. Face to face-säljarna jobbar i allmänhet på provision, eller så får de en minimilön och ersättning enligt hur mycket de säljer. Vanliga produkter är kosmetika och telefonabonnemang.

Face to face-medlemsvärvare skaffar nya givare till den organisation som de representerar. Ofta är det fråga om en fortlöpande donation som man betalar varje månad. Dessa face to face-medlemsvärvare kallas i Finland ”fejsare”. Fejsarna får vanligtvis en fast timlön och de har krav på att skaffa ett visst antal nya stödpersoner per dag.

Face to face-verksamheten delar åsikter bland allmänheten, de anställda och fackföreningarna. Gunilla Bäcklund, ombudsman hos Unionen i Sverige, säger att unga människor borde avstå från att jobba som face to face-säljare, eftersom företagen systematiskt lurar sina anställda på lön, slutlön och semesterersättning. Bäcklund konstaterar att den här typen av arbete har funnits länge, men antalet har vuxit mycket i omfattning de senaste tio åren. Tidigare handlade det i stor utsträckning om dammsugarförsäljare som gick från dörr till dörr. Det som är nytt är att försäljarna nu kommit ut på gator och torg.

Det svenska tv-programmet *Dokument inifrån* berättade tidigare i veckan om face to face-säljare. I programmet framträder en kvinna som åtminstone under en månad var den bästa säljaren. Hon hade en

65 genomsnittslön på 16 000 kronor i månaden och det motsvarade en timförtjänst på drygt 50 kronor i timmen eftersom hon arbetade bortåt 80 timmar i veckan. Efter sju månader på jobbet var hon uttröttad och slutade. Dessförinnan hade hon gjort både sitt eget säljjobb och chefens arbete utan att få något extra för det.

70 Också informationschefen för Greenpeace i Finland har uttalat sig om face to face-arbetet. Det är via de så kallade fejsarna som organisationer som Greenpeace får sina största inkomster. Det är tydligt att människor vill satsa på miljöfrågor och Greenpeace har fått många nya anhängare under den senaste tiden. Enligt informationschefen syns inte de ekonomiskt dåliga tiderna och under de två senaste åren
75 har Greenpeace i Finland fått större donationer än väntat.

Bland invånare i Helsingforsregionen väcker fejsare blandade känslor. En del är irriterade över att fejsarna tränger sig på, medan andra tycker att det är givande att diskutera t.ex. miljöfrågor.

80 Anna har jobbat som fejsare för Unicef i ett halvt år och trivs. – Det bästa med mitt jobb är att jag får vara ute bland folk. Fast å andra sidan är det samtidigt den svåraste biten. Det är också en fin möjlighet att få hjälpa människor. De bästa dagarna är inte nödvändigtvis då jag får mängder av nya medlemmar och stödpersoner utan alla de trevliga pratstunder man får, säger Anna.

Källor: www.svenska.yle.fi (16.7.2009); *LO-tidningen* 23.2.2011

1.1c Jorma Uotinen

85 Jorma Uotinen föddes 1950 i Björneborg och är ett av de stora namnen inom finsk dans. Han firade hundraårsjubileum år 2010 då han fyllde 60 och firade 40 år som konstnär. Uotinen är en mångfacetterad
90 artist som har jobbat som dansare, koreograf, regissör, pedagog och sångare. Han har skapat mer än fyrtio baletter och var länge chef för Finlands nationalbalett. Bland hans verk kan nämnas Ballet Pathétique som uruppfördes av nederländska Introdans.

Det sägs om Uotinen att han är en drömmare, en poet och en visionär. Därför har han kallats ”scenens magiker”. Hans väg dit började med en statistroll när han var tio år och har sedan fortsatt med Finska
95 nationalbaletten och den amerikanska koreografen Carolyn Carlsons experimentella grupp vid Parisoperan. Jorma Uotinen karaktärisere-

rar sin dans som de fria associationernas konst och eftersträvar en totalteater, där rörelserna smälter samman med ljud och ljus till en uttrycksfull helhet.

100 Att Uotinen hörde hemma på scenen var klart redan tidigt. Han föreställde sig en karriär inom teatern, men då han sökte till teaterhögskolan fick han rådet att börja dansa istället eftersom han rörde sig så exceptionellt. Vändpunkten kom ändå när han som 19-åring insjuknade i en ledsjukdom och blev förlamad. Då beslöt han att om
105 han bara blev frisk igen skulle han bli dansare.

Uotinen är unik i finländsk danshistoria. På sjuttioalet började han dansa på Nationaloperan och blev upptäckt av den världsberömda amerikansk-finländska koreografen Carolyn Carlson. Hon skulle välja dansare till ett verk och blev helt betagen av Uotinens dans. Carlson
110 tog med honom till Parisoperans experimentella koreografgrupp, som hon var chef för. På sjuttioalet var det ovanligt att dansare ensamma åkte utomlands och tiden i Paris beskriver Uotinen som oerhört intensiv och lärorik. Han fick också viktiga kontakter, som senare skulle komma att vara honom till stor nytta under chefskapet på Finlands
115 nationalbalett. Efter fem år hade han fått ut det han behövde och återvände till Finland med sitt soloverk Jojo, som blev en världssuccé.

Efter hemkomsten till Finland ledde Uotinen Helsingfors stadsteaters *Dance company* i nio år. Under den här tiden var han väldigt produktiv och enligt många skapades flera av hans bästa koreografier
120 under 1980-talet. Uotinen förändrade hela danskonsten i Finland och bjöd på aldrig tidigare skådade solon och en helt ny estetik. I och med *Unohdettu horisontti* beredde han plats för dansteatern, med en abstraktare approach och ett dittills helt nytt koncept i Finland. Uotinens karriär har gått i organiska cykler och efter Stadsteatern följde
125 10 år som chef för Nationalbaletten. Hans starka intuition och sinne för estetik har hjälpt honom långt. På Uotinens tid visades pompösa, stora klassiska verk som många senare har saknat.

Sedan 2002 har Uotinen lett dansfestivalen *Kuopio tanssii ja soi* och vid sidan av det gästade som koreograf på internationellt håll, från
130 Europa till Australien och Kina. – Jag brukar säga att jag är en snuttarbetare med sjuttions långa arbetsresor, säger Uotinen. Uotinen tränar inte längre aktivt, förutom i samband med skapandeprocesser, då han lär ut steg till nya koreografier. Och idéer och drömmar har han fortfarande gott om.

135 – En konstnär är konstnär livet ut och är inte bunden av någon
pensionsålder om han eller hon ännu är kreativ. Se bara på till exem-
pel Picasso eller Chanel, som gjorde comeback som 70-åring. Jag har
ännu många drömmar att förverkliga. Jag ska åka på turné till USA.
140 Det blir första gången mitt verk visas där. Ännu en dröm som går i
uppfyllelse, säger Uotinen och ler bakom sina stora glasögon.

Källor: <http://sv.opera.se>; www.dansenshus.se; www.hbl.fi
(15.8.2011)

1.1d En sund själ i en sund kropp

Den brittiske generalen Robert Baden-Powell blev berömd efter att
under boerkriget 1899–1900 ha lyckats försvara staden Mafeking i
Sydafrika. Han hade under kriget utbildat en vakt- och spaningsstyrka
som bestod av unga pojkar. Av verksamheten utvecklades småningom
145 den internationella scoutrörelsen 1907.

Men Robert Baden-Powell hade flera motiv för att grunda scout-
rörelsen. Han ansåg att rekryterna till armén blivit sämre och han
tyckte sig se ett moraliskt förfall som hängde samman med industria-
liseringen. I sin självbiografi skriver han: ”På grund av bilar, cyklar
150 och hissar skall våra lemmar, liksom fallet är med våra själar, förtvina
av brist på motion.” Han varnade också för ”den sensationslystna
veckopressen och för skadliga nöjen”. Människor kunde inte längre
lika enkelt komma ut i naturen, menade han, och han såg det som sin
uppgift att ge alla dessa otränade ungdomar en meningsfull sysselsätt-
155 ning.

En stor fråga var vad man skulle kalla organisationen. Baden-
Powell skojade ibland och sade att om man hade kallat scouterna för
vad de verkligen var – något i stil med ”Sällskapet för främjande av
moraliska egenskaper” – så skulle man knappast ha sett någon rus-
160 ning. Om man däremot använde termen scout, ”spejare”, och lockade
pojkar med äventyr, så skulle det bli enklare. Pojkar har ett instink-
tivt behov av att bilda gäng och genom att man delade in scouterna i
patruller tillfredsställdes det behovet, trodde Baden-Powell. Scouterna
skulle bära enhetliga dräkter och få märken som belöning för sina
165 goda insatser.

Redan två år efter det att Baden-Powell grundat scouterna fick
rörelsen fotfäste i Sverige, därifrån den ett år senare kom till Finland.

På den tiden var författaren Gustaf Hellström Dagens Nyheters ut-
sände reporter i London och skrev artiklar om scoutrörelsen. Redan
170 efter den första artikeln blev det livlig debatt om rörelsens värderingar
och innehåll. Var scoutrörelsen över huvud taget något för Sverige?
Hellström tilltalades av scoutrörelsen men han var också kritisk. För
honom var scoutrörelsen ett samhällsprojekt för alla och över klass-
gränserna. Scouterna fick lära sig praktiska saker och allting byggde
175 på gemenskap, hjälpsamhet och solidaritet. Uniformen gjorde att alla
såg likadana ut, så det sociala fick stanna hemma. De som senare kom
att engagera sig i rörelsen var lärare, militärer och präster. Resultatet
blev att de svenska socialdemokraternas ungdoms- och kvinnoför-
bund valde att ta avstånd från idén. Också Sveriges dåvarande stats-
180 minister såg en risk i militariseringen inom scoutrörelsen.

I dag betraktar få på allvar scouterna som politiskt kontroversiella,
trots uniformerna och ritualerna. Ofta har scouter dock blivit tack-
samma föremål för oskyldiga skämt. I Lasse Åbergs resesällskaps-
filmer finns till exempel karikatyren på den genomsnälla scouten
185 Helmer. Karikatyrerna som över åren skapats om scouter möjliggörs
förmodligen av att rörelsen lever ett ganska anonymt liv. Medierna
uppfattar rörelsen varken som politiskt progressiv eller kommersiellt
attraktiv. Den saknar exempelvis fältbiologernas miljöradikala fram-
toning, och den kan inte heller mäta sig med till exempel idrottsrörel-
190 sens popularitet, anser medierna.

”Omsorgen” om natur och djur skulle kunna tolkas som en reak-
tion mot den industrialiserade moderniteten och kanske också som
en önskan om en ”återgång” till naturen. Men så är det inte. Scouting
handlar mer om ett imiterat vildmarksliv, där djur och natur är model-
195 ler för det goda friluftslivet. Å andra sidan har man inte heller låtit
sig köpas av de kommersiella krafter som stödjer och tjänar pengar på
”riktiga” äventyrare, de som bestiger berg och paddlar i farliga vatten.
Scouter utsätter sig helt enkelt inte för den typen av risker.

Men faktum kvarstår: Det finns uppenbarligen en attraktionskraft
200 för rörelsen. Vad betyder det nuförtiden? Även om scoutrörelsen inte
äger någon plats på den politiska arenan, så betyder det ju inte att
den skulle sakna ideologisk relevans. Det är alltså en rörelse med
moraliska anspråk.

Källor: *Populär historia* 2/2007; www.kristianstadsbladet.se (31.7.2011)

1.2 *Lue seuraavat tekstit ja vastaa niiden pohjalta lyhyesti suomeksi kysymyksiin a–e. Kirjoita vastauksesi selvällä käsialalla kielikokeen vastauslomakkeen A-puolelle.*

Tidigare firade både Sverige och Finland annandag pingst så att annandag pingst var en extra ledig dag. Finland tog bort helgdagen liksom Sverige för några år sedan. I Sverige började man i stället 2005 officiellt fira nationaldagen den 6 juni. I Danmark är pingsten i allmänhet en riktig slå-klackarna-i-taket-helg i synnerhet i Köpenhamn. En tradition är att besöka någon av de charmiga utomhusrestaurangerna i Frederiksberg där det bjuds på levande jazzmusik hela natten.

Källa: www.sydsvenskan.se (19.9.2011)

- a) Mitä kerrotaan toisesta helluntaipäivästä Ruotsissa? Miten helluntaita vietetään Tanskassa?

Att våffeldagen kommit att bli den 25 mars förklaras med att det är den folkliga benämningen på Jungfru Marie bebådelsedag – Vår fru-dagen – som slarvigt uttalat kommit att bli våffeldagen. Säger du Vår fru-dagen snabbt blir det lätt Våfferdagen och i de delar av landet där man talar med tjocka r och l är det lätt att glida över i Våffeldagen. Härefter ligger en förklaring till att våffelätandet historiskt inte varit så spritt i de sydliga landskapen. Men det är så klart inte enbart det slarviga uttalet av Vår fru-dagen som ligger bakom det myckna våffelätandet just 25 mars. Förmodligen finns det en rent praktisk förklaring. På våren var tillgången på ägg stor, så man gjorde en festligare våffelsmet med ägg.

Källa: www.nordiskamuseet.se (15.8.2011)

- b) Mistä syistä Ruotsissa syödään vohveleita 25. päivänä maaliskuuta?

(Forts. på sida 12)

1.1a En ny våg

1. Vad har Fredrik Larsson gjort med sina saker?
 - A Han har sålt en del av dem
 - B Han har lånat ut dem till vänner
 - C Han har ställt dem på vinden
2. Hur känner sig Fredrik inför resan?
 - A Han är trygg och utan bekymmer
 - B Han ser fram emot en upplevelse
 - C Han längtar redan till sitt arbete
3. Vad berättas det om Hans och Evas resa?
 - A De hade en del motgångar
 - B De var nära att mista livet
 - C De hade problem med myndigheterna
4. Hur har intresset för långsegling utvecklats?
 - A Antalet äldre ensamseglare har ökat
 - B Yngre människor har blivit mer intresserade
 - C Det är numera bara en viss sorts människor som seglar
5. Varför vill långseglarna hemlighålla sin resa?
 - A De vill inte avslöja att de sålt allt vad de äger
 - B De vill inte komma in i något register
 - C De vill inte gå miste om några förmåner

1.1b Face to face-arbetare

6. Hur avlönas medlemsvärvarna för sitt arbete?
 - A De får betalt enligt antalet donationer
 - B De får en liten summa plus en provision
 - C De får ersättning enligt den tid de arbetar
7. Vad säger Gunilla Bäcklund om face to face-arbetet?
 - A Det borde förbjudas
 - B Det har tagit nya former
 - C Det är bra jobb för ungdomar

8. Vad var följden av att kvinnan hade två jobb?
 - A Hon fick sparken
 - B Hon sade upp sig
 - C Hon fick dubbellön

9. Vad har Greenpeace för erfarenhet av face to face-arbetet?
 - A De har störts av folks negativa inställning
 - B De har samlat in mer pengar än tidigare
 - C De har drabbats av lågkonjunkturen

10. Vad tycker Anna att är positivt i hennes arbete?
 - A Att få jobba med människor
 - B Att få jobba och vistas utomhus
 - C Att få många donationer under samma dag

1.1c Jorma Uotinen

11. Vad är speciellt med Uotinens karriär?
 - A Hans uppgifter har varit mycket varierande
 - B Han har skapat ett stort verk för Nationalbaletten
 - C Han har blivit känd som sångare

12. Vad sägs om Uotinens scenkonst?
 - A Han förenar det traditionella med det moderna
 - B Han vill ständigt prova på nya saker på nya scener
 - C Han fokuserar på rörelse i harmoni med andra element

13. Hur började hans intresse för scenkonst?
 - A Han visste genast att han ska bli dansare
 - B Hans dröm var att jobba som skådespelare
 - C Han träffade en dansare under sin sjukdomstid

14. Hurdan betydelse hade tiden i Paris för hans karriär?
 - A Han fick posten som chef på Nationalbaletten
 - B Han fick erfarenhet av uppdrag vid operan i Paris
 - C Han fick utbildning i konstnärligt ledarskap

15. Vad hände när han kom tillbaka till Finland?
A Han förnyade gamla koreografier
B Han gjorde många nya koreografier
C Han erbjöds ett jobb på Nationalbaletten
16. Vad får vi veta om Uotinsens arbete efter 2002?
A Han har haft fast anställning som koreograf utomlands
B Han har arbetat på många olika ställen
C Han har gästspelat vid olika teatrar här hemma
17. Vad säger Uotinen om sin framtid?
A Han planerar som bäst ett nytt verk
B Han ska så småningom sluta uppträda
C Han tänker fortsätta arbeta

1.1d En sund själ i en sund kropp

18. Varifrån fick Robert Baden-Powell sin idé till scoutrörelsen?
A Han hade utvecklat idén i sitt arbete
B Han fann modellen bland folken i Afrika
C Han ville hjälpa socialt utsatta pojkar i England
19. Vad hade börjat bekymra Baden-Powell?
A Samhället hade blivit för kommersialiserat
B Det saknades vettig fritidsverksamhet i staden
C Ungdomar var för lite fysiskt aktiva
20. Vad ville Baden-Powell nå med namnet *scout*?
A Han ville göra rörelsen attraktiv för pojkar
B Han ville markera rörelsens goda målsättning
C Han ville tona ner de militära elementen
21. Varför ville Gustaf Hellström införa scoutrörelsen i Sverige?
A Han övertygades av rörelsens ideologi och värdegrund
B Han tyckte den var ett alternativ till de politiska rörelserna
C Han ville minska de sociala klyftorna i landet

22. Hur togs scoutrörelsen emot i Sverige?
- A Kvinnorna hade i allmänhet en negativ inställning
 - B Det var främst vissa yrkesgrupper som förde idén vidare
 - C Folk hade svårt att acceptera de arméliknande uniformerna
23. Vilken bild av scouterna och deras rörelse förmedlar medierna?
- A De framställs som lite löjliga och dumma
 - B De beskrivs som ganska ointressanta
 - C De presenteras som rätt attraktiva
24. Vilken roll spelar naturen i scouternas verksamhet?
- A Scouterna ägnar sig åt naturen på samma sätt som andra miljöaktivister
 - B Naturen utgör ett slags ramar för verksamheten
 - C Scoutrörelsen idealiserar naturen på ett traditionellt sätt
25. Vad sägs det om scoutrörelsen i dag?
- A Den uppmuntrar ungdomar till att prova på extrema sporter
 - B Den har en filosofi som fyller sin funktion i samhället
 - C Den får sponsorpengar i likhet med många andra organisationer

En viss förvirring kan uppstå när man åker till Köpenhamn en skärtorsdag och upptäcker att alla affärer håller stängt, för danskarna har inlett sin påskhelg. Den danska almanackan är långt ifrån identisk med den svenska. I Sverige klär många barn ut sig till påskkäringar på skärtorsdagen och går runt och knackar på hos grannar och hoppas på att få lite godis eller en slant. Som tack delar de ut påskkort som de ofta har ritat själva. På vissa ställen kommer påskkäringarna på påskdagen i stället.

Källa: www.sydsvenskan.se (2.9.2011)

c) Mitä kerrotaan kiirastorstaista Tanskassa ja Ruotsissa?

En av de många danska helgdagarna, Store Bededag, infaller fjärde fredagen efter påsk. Den stora böndagen har några hundra år på nacken och den ser ut att leva vidare. Böndagen infördes på 1600-talet och tanken har således varit att danskarna ska ägna den fjärde fredagen efter påsk åt att gå i kyrkan och fasta. Hur många som iakttar de gamla traditionerna är osäkert. Till firandet av Store Bededag hör också att man äter vetebullar. De är enkla, lätt sötade vetebullar, som oftast rostas innan man äter dem. Traditionen kommer sig av att bagarna brukade baka extra mycket på torsdagen, eftersom de inte fick baka på fredagen.

Källa: www.sydsvenskan.se (9.9.2011)

d) Mikä perinne kirkossa käynnin lisäksi kuuluu rukouspäivän viettoon Tanskassa, ja mistä tämä perinne sai alkunsa?

Gustaf Adolfsdagen, den 6 november, har firats sedan början av 1800-talet och är i dag en populär temadag. Det är mest studenterna som firar dagen med middagar och fester. Exempelvis i Göteborg hyllar man sin grundare med att äta Gustaf Adolfs bakelser. I Uppsala firar studenterna Gustaf II Adolf eftersom han skänkte byggnaden till Uppsala universitet tillsammans med 400 gårdar för att trygga finansieringen av universitetets verksamhet. I Lund ordnas *Gustaf Adolfs-balen*, Nordens största frackfest, näst Nobelfesten.

Källa: www.ne.se (15.8.2011)

e) Mitä kuningas lahjoitti Uppsalan yliopistorakennuksen lisäksi ja miksi?

2 ORD OCH STRUKTURER

2.1 Läs texten nedan och välj på varje punkt (26–50) det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar **med blyertspenna på den optiska svarsblanketten**.

Lätt att tappa bort sig

- I Lappland säger man att då en lapplän-
ning tappar bort sig 26 hem. Ut-
trycket är inte bara ett skämt, 27
även om man inte vet var man är, kan
man hitta tillbaka med hjälp av väder-
streck och 28, som till exempel berg.
För en vecka sedan fick bärplockare i So-
dankylä hjälp av solen 29 hitta hem.
Polisen lyckades ta 30 var bärplock-
arna befann sig, varefter de uppmanades
att följa solen i en viss riktning.
- Bärplockarna hade varken karta el-
ler kompass, 31 gjorde oriente-
ringen svår. Efter att ha orienterat efter
solen kom de trötta plockarna till en väg,
32 polisen plockade upp dem. De
26. A han går
B han ska gå
C går han
27. A utan
B men
C eller
28. A stora
landmärkena
B stort landmärke
C stora
landmärken
29. A för att
B på att
C i att
30. A fasta på
B reda på
C vara på
31. A som
B vad
C vilket
32. A där
B var
C dit

- hade irrat omkring 33 nästan femton timmar. Det är viktigt att förbli 34 då man tappat bort sig. Då 35 panik är det lätt att agera ogenomtänkt. Varje år 36 det nästan tusen spaningar efter 37 personer, men majoriteten hittar tillbaka själv eller med hjälp av närstående. Ute i skogen lönar det sig också att vara 38 en nödsituation.
- Jag har lite dåligt lokalsinne. 39 skulle jag gå till tandläkaren och gjorde så. Jag tog hissen upp, gick in och 40 mig i väntrummet och konstaterade att receptionen var 41. Nya möbler också, här hade man piffat till! Och jag började bläddra 42 en tidning.
33. A i
B på
C om
34. A lugnt
B lugna
C lugn
35. A får man
B man får
C kan man få
36. A ordnas
B ordnar
C ordnade
37. A borttappad
B borttappat
C borttappade
38. A bekant med
B beredd på
C beroende av
39. A Nästa vecka
B I år
C Förra veckan
40. A satt
B ställde
C satte
41. A ombyggd
B ombyggt
C ombyggda
42. A –
B i
C på

43 jag tittat på klockan, märkte jag att även personalen hade 44. Det enda som började reta upp mig var att 45 tiden. Till slut närmade sig en av receptionisterna och frågade 46:
– Var det ett före- eller ett efterbesök?
– Före eller efter vad då? Jag har bokat tid, svarade jag. Efter ett tag visade det sig att jag hade stigit 47 hissen en våning högre upp än vanligt och 48 på en klinik för magoperationer. Hit kom man för att få 49 förminskad! Nu förstod jag en annan sak, varför alla som satt och väntade runt omkring mig var påtagligt överviktiga. I våningen under väntade min tandläkare 50.

Källor: www.vastranyland.fi (15.8.2011);
Allers 12/2011

43. A Sedan
B Om
C Medan
44. A byttes ut
B byter ut
C bytts ut
45. A de passade verkligen inte
B de verkligen inte passade
C passade de verkligen inte
46. A förargat
B försiktigt
C förskräckt
47. A av
B från
C ur
48. A hamnat
B hunnit
C hållit
49. A magsäck
B en magsäck
C magsäcken
50. A förut
B förresten
C förgäves

2.2 *Du bor i Sverige och du vill börja med en ny hobby. Fyll i replikerna i samtalet på **naturlig svenska** med hjälp av tipsen på finska. Skriv replikerna **med tydlig handstil på sida B** av svarsblanketten för språkproven. Skriv replikerna i nummerföljd under varandra.*

Du: Hej!

Gymägaren: Hej! Hur kan jag hjälpa dig?

Du: **1.** *Tervehdi ja kehu mukavan näköisiä tiloja. Kerro, että olet muuttanut Tukholmaan ja haluaisit aloittaa kuntoilun kuntosalilla.*

Gymägaren: Tack, det var roligt att höra! Vi har gott om plats, så du är välkommen!

Du: **2.** *Kerro, että haluaisit tehokkaan ohjelman. Tiedustele, onko heillä ohjaajaa, ja kysy, maksaako se erikseen.*

Gymägaren: Var så god, här är vår prislista. Du får all hjälp du behöver.

Du: **3.** *Ilmaise tyytyväisyytesi ja kysy aukioloajoista. Kerro, että voit tulla vain iltapäivisin.*

Gymägaren: Det är inget problem. Du är välkommen när som helst mellan klockan 7 och 21.

Du: **4.** *Totea tämän olevan hieno järjestely. Kysy, voitko maksaa kuukausikortin ensi viikolla ja käykö luottokortti.*

Gymägaren: Det går bra. När hade du tänkt komma?

Du: **5.** *Vastaa tulevasi alkuviikosta, sillä töissä on silloin rauhallisempaa. Kysy, onko alkuviikosta yleensä paljon väkeä.*

Gymägaren: Ja, det brukar det vara, men alla får nog plats.

Du: Tack ska du ha! Vi ses!

Gymägaren: Vi ses, välkommen!

3 SKRIFTLIG FRAMSTÄLLNING

*Kirjoita **kaksi** tekstiä samalle konseptipaperille **ruotsiksi**. Valitse toinen tehtävä ryhmästä A ja toinen ryhmästä B. Noudata valitsemiesi tehtävien ohjetta. Muista kirjoittaa **selvällä käsialalla**. Numeroi kumpikin teksti, laske molempien sanamäärä erikseen ja merkitse se tekstin loppuun.*

- A. Kirjoitustehtävän pituus: 50–70 sanaa
Tehtävän pisteitys: 33–0 pistettä

- 3.1** Olet ollut kesätöissä Ahvenanmaalla tai Ruotsissa. Kerro kokemuksistasi osallistumalla keskusteluun blogissa. Kerro tekstissäsi, missä olit töissä, mitä opit ja suosittelisitko samaa työpaikkaa muille.

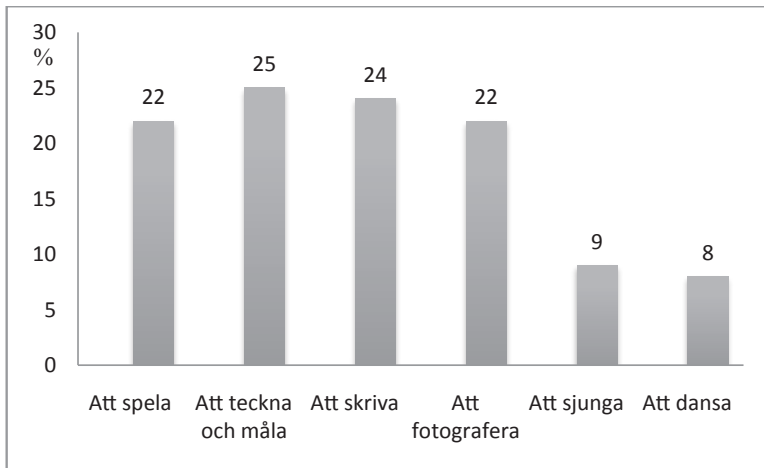
TAI

- 3.2** Löysit netistä ruotsalaisia ja norjalaisia matkakohteita kuvaavan palstan. Kirjoita oma kommenttisi kyseiselle palstalle. Kerro tekstissäsi jostakin matkakohteesta Ruotsissa tai Norjassa, jota haluat suositella / jota et missään tapauksessa halua suositella muille.

B. Kirjoitustehtävän pituus: 100–130 sanaa
Tehtävän pisteitys: 66–0 pistettä

3.3 Olet vierailulla ruotsalaisessa koulussa, ja sinun tehtävänäsi on pitää esitelmä suomalaisten nuorten kulttuuriharrastuksista. Käytä alla olevan kuvion tietoja apuna kirjoittaessasi esitelmän. Kerro myös omista kulttuuriharrastuksistasi.

Kuvio. 15–24-vuotiaiden suomalaisnuorten kulttuuriharrastukset

(Ajankäyttötutkimus 2009, Kulttuuri- ja liikuntaharrastukset 1981–2009, Tilastokeskus www.tilastokeskus.fi)

TAI

3.4 Koulussasi järjestetään kansainvälisyyspäivä, johon osallistuu myös ruotsalaisen ystävyyskoulun edustajia. Sinun tehtävänäsi on pitää esitelmä siitä, miten kansainvälisyys näkyy omassa koulussasi ja kotikunnassasi. Kerro myös käsityksesi kansainvälisyyden merkityksestä itsellesi ja kansainvälisyyden mahdollisista kehittämistarpeista koulussasi. Kirjoita tämä esitelmä.

KOKEEN PISTEITYS / POÄNGSÄTTNINGEN AV PROVET

Tehtävä	Osioiden määrä	Pisteitys	Painokerroin*	Enint.	Arvostelulomakkeen sarake
Uppgift	Antal deluppgifter	Poängsättning	Koefficient*	Max.	Kolumn på bedömningsblanketten
1.1a–d	25 x	1/0 p.	x 2	50 p.	1
1.2	5 x	2–0 p.	x 2	20 p.	2
2.1	25 x	1/0 p.	x 1	25 p.	3
2.2	5 x	3–0 p.	x 1	15 p.	4
3.1/3.2				33 p.	7
3.3/3.4				66 p.	8
Yht./Tot.				209 p.	

* Painotus tapahtuu lautakunnassa.
Viktningen görs av nämnden.